

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

zhaja vsak četrtak in velja a poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravljalstvu v dijaškem sumenišču (K. abtenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rakopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Kaj hočemo.

Živeti, napredovati hočemo na lastnih tleh kakor drugi narodi. Zelo iskreno pa želimo, da se naš kmetski stan pogina reši in utrdi, naša slovenska narodnost ohrani in ukrepi.

V ta namen zahtevamo od svojih poslancev pomoči: 1. volilni red za deželni zbor štajerski se naj davkeplačilec v korist prenaredi, torej kmetom na dobro. [Sedaj voli okolo 5000 Slov. Bistričanov, Slov. Gračanov, Mahrenberžanov, itd. 1 poslanca in 55.000 kmetov ljudi ptujsko-rogaškega okraja tudi 1, to je očivestna krivica], 2. okrajni zastopi morajo proči, ali se prenarediti, 3. županom poslovanje se naj olajša, 4. domovinsko pravico naj vsak dobi tam, kder je zadnjih 10 let stalno prebival, 5. občinarjem se naj daje pravica braniti se zoper ženitovanje nemaničev, 6. čezmernemu žganjepitju naj se v okom prihaja, 7. kmetijstvo se naj podpira, zlasti je treba deželnih ali okrajnih drevesnic, kder bi požlahtnjenih dreves bilo po ceni dobiti; tudi živinske soli je treba, 8. na grunte nalagajo preveč doklad (Umlagen) občinskih, okrajnih, šolskih in deželnih, naj bi jih deloma na indirektno dave preložili, od gruntov se sedaj ne more po pravici toliko tirjati, ker pridelki n. pr. vino, zrnje, prejšnje cene nimajo več; 9. Dačni eksekutorji so predragi. 10. V Gradci se naj skliče, kakor v Ljubljani „kmetska enketa“, t. j. komisija mož poštenih in zvedenih, ki bodo preiskovali uzroke propadanju kmetskega stanu ter nasvetovali potrebnih pomočkov, n. pr. da se ustavi pogubno trganje in razkosavanje gruntov, dedno pravo (Erbrecht) prenaredi, snovanje nerušljivih kmetskih posestev umogoči (kmetski domovi, Heimstätten, ki bi se ne smeli trgati, ne z dolgovi preoblagati in če bi prišli na eksekutivno dražbo, jih lahko občina za izdražbeno ceno prevzame za vdovo ali sina zapravljivega gospodarja, da posestvo ne pride tujcem v roke, ampak pri rodbini ostane), poplačanje sedanjih

dolgov s pomočjo deželne hypotekarne banke v obrokih sklenoti, zopetno preveliko zadolženje zabraniti; 11. naposled naj se dovolijo trgovskim zbornicam podobne kmetske zbornice, kder bodo se le kmetje posvetovali o potrebah kmetskega stanu.

B. V narodnem oziru mora se skrbeti, da cesarska postava o enakopravnosti vseh narodov v Avstriji v šolah, uradih in javnem življenju obvelja tudi za Slovence na Štajerskem. Zato morajo poslanci gledati na to, da se na Slovenskem nastavljajo le takšni učitelji, profesorji, uradniki, kateri znajo dobro nemški in slovenski. Šole višje in srednje, potem učiteljske v Mariboru, naj so tako urejene, da bodo dijaki ob konci šolanje popolnem znali nemški in slovenski.

Ljudske šole morajo za slovensko deco biti slovenske t. j. učitelj mora z deco govoriti slovenski, rabiti slovenske bukvice. Vendar o pravem času se naj tudi začne s pomočjo slovenščine učiti pametno nemški jezik, čegar znanje nam je toliko koristno in potrebno.

C. Zdravnikov na deželi zelo pomanjkuje, odkar so zdravniške šole v Salzburgu odpravili. Tukaj treba pomagati.

Vsaki volilni okraj ima še svoje posebne želje, na katere naj volilci poslance sami opozorijo.

Slovensko društvo bude, ko se volitve volilnih mož začnejo, nasvetovalo samo takih kandidatov, ki so voljni in zmožni gori napisane želje kmetskemu stanu in slovenske narodnosti v korist v Gradci podpirati in za nje potegovati se. Dragi Slovenci, volite torej le zanesljivo poštene in domoljubne slovenske volilne može.

Ne verujte mestnim liberalcem, zapeljivcem. Ti vas le žalijo, kedar vas s šnopsom, denarjem, strahom, vabijo na svojo liberalno, nemško stran. Imajo namreč to zaukazano iz Gradca. Liberalna nemška stranka propada

tudi na Štajerskem. In če grajščaki jih zapustijo in kmeti jim hrbet pokažejo, potem zgubijo večino v deželnem zboru in 23letnemu nesrečnemu liberalnemu gospodstvu na Štajerskem je konec storjen.

To vedo liberalci prav dobro. In zato se branijo na vso moč. Stojte torej trdno na slovenske, konservativnej strani, kakor pri zadnjih dveh volitvah. Le tako rešite svoj stan in narod. Če zmagajo zopet liberalci, tedaj ostanejo gori navedene naše opravičene želje le na papirji in kmetski stan na Štajerskem bode 6 let propadal, kakor sedaj, za Slovence pa bi nastopil silno nevaren in žalosten čas! Varujmo se tega, rešimo se. Čas je sedaj ugoden in prilika dana!

Zakaj priporočamo Slovencem g. barona Goedelna za poslanca v Gradec.

Slovincem sovražna Tagespošta je namignila, kakor da je slov. bistriški A. Stieger od nemščurjev in liberalcev izbrani kandidat. Torej bi se Slovencem kakor nekdanj Seidl-Brandstetter, zopet dva trda Nemca ponujala za poslanca v Gradec, namreč Jos. Schmiderer pa A. Stieger.

Možakarja sta se v perji rodila in pri polnih skledah svojih staršev, ki so se od slovenskih žuljev obogateli, izgojila pa slovenski se ni nobeden prav naučil. Onedva ne ljubita Slovencev, vselej sta tam videti, kder nas zaničujejo in psujejo, gorita le za nemštvo.

Zato je pa politična nesramnost in prav nemška nadutost, da se drzneta Slovencem priti ponujat se za poslanca. Delata za sebe po okrajnih zastopih in številnih agentih pa le par nemškutarjev jima hopne v koš, pravi, poštene Slovenci ju ne volijo. Ti bodo volili svojega dr. Radaja in barona Goedelna.

Prvega pozna vsak količkaj zaveden Slovenec v celem volilnem okraju. Drugega pa naj priporočijo sledeče vrstice.

G. baron Goedel je sicer sedaj visok gospod in imovit mož, pa to je postal po lastnej marljivosti in zvestem deloma težavnem in nevarnem službovanji. Rodil se je na posestvu svojega očeta na Hrenci pri sv. Petru pod Mariborom, šolal tukaj pa v Gradci in Dunaji, služboval v Istriji, Ogerskem, Italijanskem ter naposled kot finančni prokurator na Dunaji. L. 1866 bil je višji oskrbnik vojakov v generalnem štabu nadvojvode Albrehta, se udeležil bitke pri Custozzi ter otel vojno kaso čez planine na Tirolsko. Bil je zato odlikovan z visokimi redi in postal baron. Služil je cesarja 40 let in stanuje sedaj v Mariboru v lastnej hiši. On govori tudi slovenski in hrvaški.

L. 1879 smo ga Slovenci izvolili v Mariboru, Konjicah in Slov. Gradci v poslanca za

državni zbor, kojemu je bil izbran za podpredsednika. Na Dunaji se je držal zmira Slovencev, kakor nam je obljubil in se za nas potegoval, o čemur je „Slov. Gosp.“ uže poročal. Zlasti obžaloval je štajerske kmete, zakaj so dali neumno grunte po liberalnih cenilih moževih tako visoko cenjevati, da morajo se daj večji gruntni davek plačati.

Uže radi tega zasluži baron Goedel, da mu tudi poslanstvo za Gradec ponudimo. Vendar imamo še drugih uzrokov.

Kakor iz povedanega razvidno, je baron Goedel visok mož: znan in čislán v cesarskej hiši, pri ministrih, generalih, visokih gospodih na Dunaji in v Gradci. Vsled tega on tudi marsikatera vrata odpre, katera so Schmidererju in Stiegerju vedno zaprta. On lahko pomaga marsikomu, kder sta Schmiderer in Stieger v kljub bogastvu le uboga siromaka. No in baron Goedel je toliko blagega srca, da je uže mnogokrat Slovencem pomagal. V dokaz le par dogodkov: Enkrat so morali vojaki našega 47. regimenta hipoma z domi, da bi šli v Istrijo stražit pomorskih solin, to pa sred leta, ko je največ dela, baron Goedel gre, poprošen od dr. Radaja, k vojnemu ministru, ki takoj vse ustavi.

Pred par leti je toča in ploha grozno oškodovala slov. bistriški okraj, baron Goedel hiti k cesarju in izprosi 8000 fl. Stieger še niti povečanja kavalerijske kosarne ne izprosi.

Lani so prišli možje iz Cirkovec poizvedavat v Maribor, kde je baron Goedel na Dunaji najti. Povedalo se jim je. Gredo na Dunaj in s pomočjo barona Goedelna pri vojnem ministru res izprosijo starši, da je sin od vojakov odpust dobil, za kateri so drugod zastonj prosili.

Takšnih dogodkov je mnogo, pa ne gre objavljati jih. Sploh baron Goedel je že dolgo časa Slovencem naklonjen ter stori in pomaga kderkoli more. Zasluge dr. Radajeve pa itak poznajo posebno župani mariborskega okraja. Temu nasproti sta Schmiderer in Stieger res siromaka. Za Slovence itak srca nimata, sta trda Nemca in če se pobahata s par stezami, tako vsi vemo, da ni šlo nič iz njih žepov. Deželno podporo za sv. Jakobsko cesto, za cesto od Bistrice do železnice in od te do Pečke pa je dr. Radaj v deželnem zboru iztrgal. Poslanec Schmiderer namreč zvečinoma molči in le takrat zine, kedar zamore s svojim velikonemškim „Hamrom“ po Slovencih kresati. Zatorej je prav smešno, če se Stieger in Schmiderer s cestami kde ponašata. To nas spominja na vrana v basni, ki se je s tujim perjem nakinčal.

Le slepi nemškutarji morejo Schmiderer-Stiegerju glas dati, Slovenci izvolijo Radaja-